

Ülikoolid viivad kõrghariduse maale

Kõrgkoolid loovad kolledžeid asukohalinnast kaugemal

Eesti suuremad ülikoolid tegutsevad ka asukohalinnast kaugemal, andes nii panuse piirkonna arengusse ja suurendades oma tudengkonda.

Tartu Ülikoolil on kolledžid Pärnus ja Türil, Tallinna Tehnikaülikool teeb juba aastaid koostööd Ida-Virumaaga, Pedagoogikaülikool hakkab tulevast sügisest koolitama õpetajaid ka Haapsalus. Eesti Kõrgemas Kommertskoolis saab kolmandat aastat ärijuhtimist õpida Saaremaal Kuressaares. Concordia Ülikool plaanib avada internetipunkti Paides, et teha oma õppeprogrammid kättesaadavaks Järvamaal.

Tartu Ülikooli rektori Peeter Tulviste sõnul on ülikool kolledžeid kujundades lähtunud eelkõige sellest, et nii saab anda regioonile kõrghariduse. Kolledžite peaesmärgina näeb ta rakenduskõrgharidusega spetsialistide koolitamist. Tulviste hinnangul on ülikooli kolledžis vaimsus ja tase teine kui iseseisvas rakenduskõrgkoolis.

Tallinna Pedagoogikaülikooli rektor Mait Arvisto peab ülikoolide kohustuseks jagada võimalikult paljudele seda, mis neil on. "Maakondades ringi käies oleme tajunud suurt õpivajadust," väitis Arvisto. "Paraku ei ole kõigil võimalik majanduslikel või muudel põhjustel pealinnas haridusteed jätkata."

See on üheks põhjuseks, miks nii Tallinna Pedagoogikaülikooli kui teiste pealinna kõrgkoolide tudengkonnast moodustavad aasta-aastalt üha suurema osa tallinlased ja põhjaeestlased. Riikliku eksamikeskuse direktori Andres Adamsoni ennustusel on varsti kõrgema põllumajandusharidusega inimesed koondunud lõunasse ja tehnikaharitlased põhja.

Tartu Ülikool vaatab pealinna poole

"Ülikoolid soovivad uusi turge valutada," kommenteeris Concordia Ülikooli rektor Mart Susi laienemisprotsessi. Tema sõnul läheb praegu osa potentsiaalseid tudengeid ülikoolidele kaduma, sest noored ei saa või ei soovi loobuda õpingute ajal töötamisest. Kui tööd ja kõrghariduse omandamist pole võimalik ühitada, valitakse töö. "Kui õppida soovivad ei saa ülikoolilinna tulla, võib ülikool nende juurde minna," arutles Susi.

Samas on rektorid arvamusel, et ülikool ei saa lihtsalt ühes maakonnas kolledžit püsti panna. Rektor Tulviste märkis, et kõik sammud peavad olema läbikaalutud, eelkõige arvestades regionaalseid olusid. Võimalikest uutest arengupiirkondadest nimetas Tulviste Ida-Virumaad, nentides, et mida rohkem on seal eestikeelset ja -meel-

Ülikooli astujail on üha rohkem võimalusi jääda kõrgharidust omandama kodukohta.

MEELIS LOKK

Ülikoolid laienevad

TARTU ÜLIKOO

Pärnu Kolledž, ärijuhtimine, ja turism
Türi Kolledž, keskkonnateadus

TPÜ

Haapsalu Kolledž, liitklassi õpetaja

TTÜ

Ida-Virumaa

CONCORDIA ÜLIKOO

Järvamaa, Paide

EESTI KÕRGE

KOMMERTSKOOL

Saaremaa, Kuressaare filiaal, ärijuhtimine

Eeli Polli

set kõrgharidust, seda parem kohalikele elanikele ja tervele riigile.

Kas Tartu Ülikool ei ole mõelnud tulla Tallinna? "Miks mitte," kommenteeris Tulviste Tallinna kolledži mõtet. "Seda enam, et Avatud Ülikooli Tallinna büroo on juba olemas."

Tallinna Tehnikaülikool on paarikümmend aastat Ida-Virumaa poole hoidnud. "1970-ndatel avas tolleaegne Tallinna Polütehniline Instituut Kohtla-Järvel üldtehnilise teaduskonna," meenutas Tehnikaülikooli rektor Olav Aarna. 1992. aastal tekkis asemele Virumaa kõrgkool, mille tudengid

on saanud tehnilistel erialadel jätkata õpinguid Tallinna Tehnikaülikoolis.

Kui haridusministeerium kiidab heaks Tallinna Tehnikaülikooli ja Ida-Virumaa maavalitsuse ühise kavatsuse luua tegutseva rakendusliku kõrgkooli baasil Tehnikaülikooli Virumaa kõrgkool, kuuluvad need kaks õppeasutust edaspidi kokku. Aarna selgitusel on esialgu veel paberil plaani mõtteks mitte ainult jätkata Virumaal kõrghariduse andmist, vaid luua sealse kõrgkooli baasil regionaalne teadus- ja arenduskeskus.

"Kui me tahame, et kohalikust kol-

ledžist saaks regionaalse arengu mootor, ei ole võimalik seda eesmärki täita nn rändõppejõududega," leidis Aarna. "Ainult siis, kui sinna tekib oma teadlaste kogum, on võimalik piirkonnas midagi muuta." Aarna usub, et Kohtla-Järve kandis on akadeemilist võimekust rohkem kui arvatakse.

Tartu Ülikooli Türi kolledži direktor Helle Raudsepp kinnitas, et kolledži taotluseks on hoida diplomiõppe tugevat taset. "Me ei taha teha mingit allahindlust. Siia sõidavad professorid ja dotsendid, tuntud nimed oma erialal," rõhutas Raudsepp, kellele ei ole võõras eestlaste umbusk väikestes kohdades alगतatu suhtes.

Parem pool muna kui tühi koor?

Eesti Kõrgema Kommertskooli president Madis Habakuk on aga veendunud, et väikese filiaali antud diplom on paratamatult nn emaülikooli omast nõrgem. "Seal pole võimalik saavutada sama kvaliteeti," on Habakuk realistlik. "Sisseastumiskonkursi sõel on hõredam, ka ei saa väikelinna kolledžisse palgata häid õppejõude. Ülihõivatud tippõppejõud vaatavad Tallinnaski loengut lugedes kella. Ta ei hakka sõitma paarisaja kilomeetri taha. Või kui teebki seda, siis harva."

Habakuke sõnul ei tähenda see, et keskustest kaugemal ei peakski kõrgharidust omandama. "Kui me seaksime lati Harvardi ülikooli tasemele, poleks meil võimalik Eestis ülikooliharidust anda," kommenteeris ta. "Pool muna on ikka parem kui tühi koor."

"Pole mõeldav, et looksime kuskil maakonnas samasuguse ülikoolilinnaku, kus õppetöö toimuks inglise keeles ja niisama heade õppejõudude juhendamisel," arvas ka Concordia Ülikooli rektor Mart Susi. "Vaevalt, et leiaksime üliõpilase, kes on valmis inglise keeles õppima ja suudab meie õpemaksu maksta. Kui inimene tahab ja on suuteline Concordias õppima, leiab ta ka võimaluse Tallinnas elada." Küll aga laiendab Concordia oma linnakut interneti abil, teeb koostööd Türi Kõrgema Põllumajanduskooliga ja loob akadeemilist konverentsikeskust Kolu mõisas.

Susi hinnangul annab ülikool oma tegevusega regioonile igal juhul juurde arenguvõimet ja prestiiži. "See on kohaliku majandus- ja kultuurielu edendamise tõhusamaid viise," leidis ka Tartu Ülikooli rektor Peeter Tulviste.

PILLE LIIMAL
ANU JÕESAAR